

Όχι αυστηροί κριτές όταν όλοι είμαστε τόσο αμαρτωλοί! (Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος)

/ [Σοφίας λόγοι](#)

Το να κατακρίνει κανείς είναι χειρότερο απ' όλα. Γιατί, εκείνους που νομίζουμε εμείς ότι κατακρίνουμε, αυτοί ελαφρώνονται από το βάρος, ενώ εμείς φορτωνόμαστε αντί αυτών το βάρος, και βρισκόμαστε να κατακρίνουμε τον εαυτό μας.

Με όλη λοιπόν την προθυμία μας, ας αποφύγουμε το να κατακρίνουμε άλλους. Γιατί είναι άξιο μεγάλου χλευασμού, ενώ υποφέρουμε από αθεράπευτη αρρώστια κι' έχουμε δυσκολοθεράπευτες πληγές και είμαστε υπόχρεοι μύριων χρεών, να περιεργαζόμαστε και να εξετάζουμε τα ξένα πταίσματα.

Δεν είναι δηλαδή καλό να κατακρίνουμε τον πόρνο, εάν στη συνέχεια σωφρονίσει. Καλό είναι να αποφεύγουμε την πράξη, όχι να κατηγορούμε εκείνον που την έκανε. Γιατί εκείνος που είπε, «Δεν θα φονεύσεις» (Έξ. 20,15), είπε και «Δεν θα κατακρίνεις» (Λουκ. 6,37).

Εάν κατακρίνεις, μαζί με αυτόν κατακρίνεσαι κι' συ με αυτά με τα οποία κατακρίνεις αυτόν. Γιατί δεν είναι δικό μας έργο το να κρίνουμε ή να κατακρίνουμε κάποιον, αλλά του μόνου Θεού και μεγάλου κριτή, ο οποίος γνωρίζει τις καρδιές μας και τα κρυφά πάθη της φύσεως. Γιατί λέει· «Ποιός θα καυχηθεί ότι έχει αγνή την καρδιά του; ή ποιός έχει την παρρησία να πει, είμαι καθαρός από αμαρτίες;» (Παρμ. 20,9).

Ας μη κατακρίνουμε λοιπόν με απερισκεψία και αβασάνιστα εκείνους που πέφτουν σε πταίσματα, κι' αν ακόμα φτάσουν στα χειρότερα κακά της κακίας, κι' αν ακόμα γίνουν έρημοι της αρετής και απομακρυνθούν ακόμα μακρύτερα, κι' αν εξαφανίσουν όλη, φαινομενικά, τη φυσική κάλλιστη κατάστασή τους.

Γιατί είναι φυσικό, αφού κάποτε ξυπνήσουν από αυτή την κατάσταση, να αναβλέψουν προς τον Θεό, και να βρεθούν τόσο κοντά στα πόδια του Κυρίου, όσο μακρύτερα βρίσκονταν. Καθόσον συμβαίνει κανείς να πέφτει σε ολίσθημα με το λόγο, και όχι με την ψυχή. Και ποιός είναι εκείνος που δεν αμάρτησε με τη γλώσσα του;

Εμείς, λοιπόν, εκείνα που λάβαμε ως εντολή, αυτά ας σκεφθούμε, δηλαδή το να πενθούμε και να κλαίμε τα ελαττώματά μας, και να παρακαλούμε τον Θεό να μας καθαρίσει από τη σαπίλα μας, και να συμπάσχουμε και να συνυποφέρουμε με τους ομογενείς και σύσσωμους και ομόχριστους. Γιατί με αυτά ευαρεστείται ο Θεός. [1]

Αυτός που είναι ένοχος για μύρια κακά, δεν πρέπει να είναι αυστηρός δικαστής των αμαρτημάτων των άλλων και προπάντων όταν αυτά είναι μικρά. Μ' αυτά δεν καταργεί τον έλεγχο, ούτε τη διόρθωση, αλλ' απαγορεύει το να αδιαφορεί κανείς για τα δικά του και να διαλαλεί τα ξένα παραπτώματα. Καθ' όσον αυτό προξενούσε πολύ μεγάλη κακία, αφού εισήγαγε διπλή πονηριά.

Γιατί αυτός που φροντίζει να αδιαφορεί για τα δικά του, αν και είναι μεγάλα, να κρίνει δε των άλλων με αυστηρότητα, αν και είναι μικρά και ασήμαντα, βλάπτεται κατά διπλό τρόπο. Και με το ότι αδιαφορεί για τα δικά του και με το ότι δείχνει την έχθρα και την αποστροφή του προς όλους γενικώς και ρυπαίνεται καθημερινά με την χειρίστη ωμότητα και αντιπαθητικότητα... [2]

Κανείς δεν παρουσιάζει έργο που να αρέσει στον Θεό. Αλλά τον τάδε, λέει, ας κακολογήσουμε, και τον τάδε. Ο τάδε είναι ανάξιος του κλήρου, ο τάδε ζει άσεμνα.

Ενώ οφείλουμε να πενθούμε για τα δικά μας κακά, κατακρίνουμε τους άλλους.

Ούτε κι' όταν είμαστε καθαροί από αμαρτίες, δεν επιτρέπεται να το κάνουμε αυτό.

Γιατί λέει:

«Αλήθεια, ποιος σ' έκανε εσένα ανώτερο από τους άλλους; Τι έχεις που να μην το έλαβες; Αφού, λοιπόν, το έλαβες από τον Θεό, γιατί καυχέσαι σαν να μην το

έλαβες; (Α Κορ. 4,7).

Όταν πεις «ο τάδε είναι πονηρός και διεφθαρμένος και μοχθηρός» σκέψου τον εαυτό σου και εξέτασε με ακρίβεια τα δικά σου και θα μετανοήσεις γι' αυτά που είπες.

Πράγματι δεν υπάρχει, δεν υπάρχει προτροπή τέτοια που να οδηγεί στην αρετή, όπως το να θυμόμαστε τα αμαρτήματά μας. Εάν τα σκεφτόμαστε αυτά τα δύο, θα μπορέσουμε να επιτύχουμε τα αγαθά που μας έχει υποσχεθεί, θα μπορέσουμε να καθαρίσουμε τους εαυτούς μας και να τους λευκάνουμε.

Μόνο κάποτε, να κάνουμε την αρχή αυτής της σκέψεως και να φροντίσουμε γι' αυτό το πράγμα». [3]

Αλλά, θα μου πεις, είναι ευχάριστο το να κακολογεί κανείς. Ε, λοιπόν σου λέω, ότι ευχάριστο είναι το να μην κακολογεί κανείς! Γιατί αυτός που κακολόγησε βρίσκεται σε αγωνία μετά, φοβάται, υποπτεύεται, μετανοεί και δαγκώνει τη γλώσσα του, επειδή φοβάται και τρέμει μήπως κάποτε διαδοθεί αυτό που είπε σε άλλους και επιφέρει μεγάλο κίνδυνο και περιττή κι' ανώφελη έχθρα σ' αυτούς οι οποίοι τα είπαν.

Αυτός, όμως, που τα κρατάει μέσα του, είναι ασφαλής και ζει ευχάριστα. «Άκουσες λόγο, λέει, ας πεθάνει μέσα σου. Μην φοβηθείς δεν θα σε σκάσει!»! (Σοφ. Σειρ. 19,10). Τί σημαίνει «ας πεθάνει μέσα σου»; Σημαίνει σβήσε τον, θάψε τον, μην του επιτρέψεις να βγει, ούτε να κινηθεί καν. Κι' επιπλέον σημαίνει, φρόντιζε να μην ανέχεσαι να ακούς αυτούς που κακολογούν τους άλλους.

Αν όμως τύχη κάποτε κι' ακούσεις αυτούς, θάψε τους λόγους τους, φόνευσε αυτό που λέχθηκε, λησμόνησέ το, για να γίνεις όμοιος μ' αυτούς που δεν άκουσαν και να ζεις με ειρήνη και ασφάλεια στην παρούσα ζωή.

Αν καταλάβουν όσοι κακολογούν ότι τους αποστρεφόμαστε περισσότερο από εκείνους που αυτοί συκοφαντούν, θα παύσουν κι' αυτοί κάποτε την κακή αυτή συνήθεια, θα διορθώσουν το αμάρτημα, και θα μας επαινέσουν μετά, κι' εμάς τους ίδιους θα μας ανακηρύξουν ως σωτήρες κι' ευεργέτες τους.

Γιατί, όπως ακριβώς το να λέει κανείς καλά λόγια και να τον επαινεί είναι αρχή φιλίας, έτσι ακριβώς και να τον κακολογεί και να τον διαβάλλει γίνεται αρχή έχθρας και αντιπάθειας και αναρίθμητων διαμαχών.

Γιατί, από πουθενά αλλού δεν προέρχεται η αμέλεια για τον εαυτό μας, παρά από το να φροντίζουμε και να πολυεξετάζουμε τη ζωή των άλλων.

Καθ' όσον, δεν είναι δυνατό ο άνθρωπος που κατηγορεί τους άλλους κι' εξετάζει με λεπτομέρεια τη ζωή του, να ενδιαφέρεται να βελτιώσει τη δική του ζωή. Όλο του δε το ενδιαφέρον εξαντλείται στις υποθέσεις των άλλων, και κατ' ανάγκη τα δικά του θέματα βρίσκονται παραμελημένα. Κι' όμως θα ήταν πολύ ευχάριστο όλο τον χρόνο του να τον διαθέσει για τη φροντίδα των δικών του αμαρτημάτων και για να κρίνει τον εαυτό του, προκειμένου να μπορέσει να κάνει το καλύτερο. Όταν όμως φροντίζεις συνεχώς για τις ξένες υποθέσεις, τότε θα φροντίσεις και για τα δικά σου ελαττώματα; [4]

Παραπομπές:

- 1. Όσιος Αντίοχος Μοναχός, Λόγος 49, «Για το ότι δεν πρέπει να κατακρίνει κανείς»**
- 2. Άγιος Ιωάννης Χρυσόστομος, ΚΓ' Ομιλία «Εις το Κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον», Ε.Π.Ε. τ. 10.**
- 3. Από την ΚΓ' Ομιλία του «Εις την προς Εβραίους επιστολή».Ε.Π.Ε τ. 25**
- 4. Από την Γ' Ομιλία «Εις Ανδριάντας»**